

Lärarhandledning

12 okt - 7 dec
Teater Västernorrland, Sundsvall

Biljetter: entresundsvall.se

FÖRBEREDELSE

Hej!

Den här lärarhandledningen vänder sig till dig som lärare. Den är framtagen för att vara ett stöd för dig så att du kan förbereda dina elever på den upplevelse ni ska ta del av. Den innehåller information om produktionen, praktiska fakta som är bra att känna till, några tips på hur vi tänker att upplevelsen kan kopplas till mål i läroplanen och övningar för att ni ska kunna arbeta med upplevelsen efteråt.

För dig som vill och kan lägga lite mer tid på arbetet med dina elever inför/efteråt finns det också länkar eller tips på annan fördjupning.

Vi hoppas att du och dina elever ska få en bra upplevelse som kan ge er inspiration och väcka nya tankar och känslor!

Praktisk information

- TEATER FÖR ÅRSKURS 8–9 + GYMNASIET
- FÖRESTÄLLNINGEN ÄR CA 1 TIMME

FAKTA

Mer information

<https://teatervasternorrland.se/sv/program/2024/festen/>

Filmat material eller ljudfiler

Få en inblick bakom kulisserna genom att besöka Teater Västernorrlands sociala medieplattformar:

<https://www.youtube.com/@teatervasternorrland8539/>

<https://www.instagram.com/teatervasternorrland/>

<https://www.tiktok.com/@teatervasternorrland/>

Så här förbereder du eleverna

För oss på Teater Västernorrland är det viktigt att eleverna vet vilken typ av föreställning de kommer att se. Det är bra att förbereda eleverna med samtal innan föreställningen. Det ger eleverna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och förväntningar.

Exempel på diskussionsfrågor

- Vad tänker du på när du hör ordet "teater"? Vilka bilder eller känslor dyker upp i ditt huvud?
- Har någon av er varit på en teaterföreställning tidigare? Om ja, vad såg ni och hur upplevde ni det? Berätta gärna om era erfarenheter!
- När du hör ordet "fest" – vad kommer du att tänka på? Har någon av er varit på en fest tidigare? Vad brukar man göra på en fest?
- Hur tror ni att teater skiljer sig från andra sätt att underhållas, som att titta på film eller TV? Vad är speciellt med teater?

LGR22 Övergripande mål och riktlinjer

Här anger du de mål och riktlinjer ur läroplanen som är relevanta. Använd formatet "underrubrik" vid nytt ämne, se exempel nedan.

KOPPLA
TILL LGR

Svenska åk 7-9

Övergripande mål och riktlinjer 2.2 Kunskaper - Mål s.14

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola - Kan använda många olika uttrycksformer så som språk, bild, musik, drama samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

Lgr22 Svenska - Syfte s.224

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.

Svenska centralt innehåll, årskurs 7 - 9 s.229

-Eleven skall delta i olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument.

-Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i berättande och poetiska texter. Bildspråk, gestaltningar, parallellhandlingar, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

-Språkliga och dramaturgiska komponenter samt hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i filmiskt berättande, teaterföreställningar och webbtexter.

GYMNASIET Kunskaper 2.1 Mål

Det är skolans ansvar att varje elev kan hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden.

UPPLEVELSEN

Regissörens ord

Kära publik!
Välkomna in i festens hemliga värld.

När jag växte upp så var det att festa, eller icke festa, always on my mind. Vem var bjuden, vem var där, vem sa vad till vem, och hur skulle jag egentligen ta mig hem? Festen var ett tillfälle att bli någon annan för en stund, att träffa folk utanför mina egna sociala cirklar, att glömma vardagen, skolan, alla beslut och allt ansvar som bara blev större och större. Det var på festerna dramat utspelade sig, där man kunde bli kär, eller kanske sårad, missförstådd och sviken. På festen fick man prova på det mest förbjudna, ibland farliga, ibland fantastiska och allt detta – givetvis - utan att de vuxna visste någonting. Festen var ett hemligt rum för oss som absolut inte längre var barn, men som kanske ännu inte helt var vuxna.

Hur ser festerna ut idag, här i Västernorrland? Ingen aning! Det här är inte ett försök att skildra en dokumentär berättelse om verkligheten. Men vi som har skapat den här föreställningen har låtit oss inspireras av vad eleverna på St Olofs-skolan har berättat, liksom av våra egna minnen, av film, musik och populärkultur. Det har format en föreställning som är ett slags drömspel om att festa, och hur det känns - en fantasi om festens essens! Det handlar om det euforiska i att dansa i takt och om det skräckinjagande i när festen blir en härva av skvaller och lögner som man måste trassla sig ut ur. Höga toppar och de mörkaste av dalar – som det så ofta blir när vi människor släpper på hämningarna, och vågar oss ut på okänt territorium.

För vem är vuxna att förneka ungdomar festens dekadens? Är festen förbjuden och farlig, eller kan den vara en naturlig del av att utforska det att bli vuxen?
Vad tycker ni?

Varma hälsningar,

Nina Rudawski
Regissör

Om föreställningen Festen

Festen är en pjäs skapad i samarbete mellan dramatikern Dimen Hama Abdulla och klass 8 på St Olofsskolan i Sundsvall.

Det här är ingen dokumentär, utan en fantasi om hur det är att växa upp. I centrum står sökandet efter sanningen - Att vara 15 år med vad allt det innebär, vänskap, kärlek, relationer och kampen att hitta sin egen röst i ett brus av rykten och skvaller. På en fest sätts allt på sin spets. Här, när spänningarna är som störst, måste sanningen fram.

Triggervarning

Teatern är en plats där stora känslor får finnas. Ofta är det oväntade som fångslar, skapar samtal och debatter efter en föreställning. Vi vill därför informera om att denna föreställning innehåller:

- Starkt språkbruk
- Sexuella anspelningar
- Alkoholbruk
- Uppkastningar
- Vaping (Elektronisk cigarett)

Genomförande

Tänk på

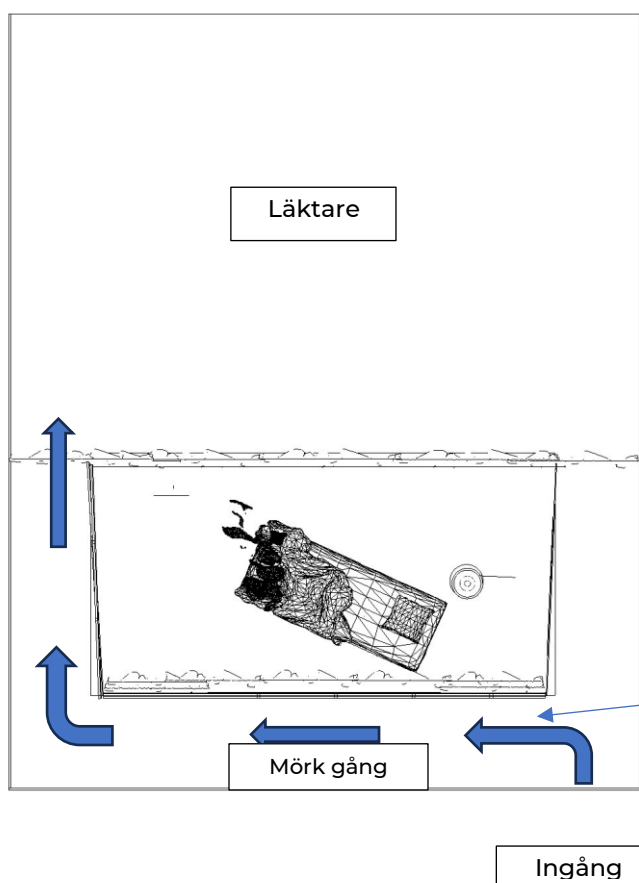
När föreställningen börjar kommer både elever och lärare att vara en del av publiken. Ge eleverna utrymme att verkligen leva sig in i föreställningen. På teater är det helt okej att uttrycka sig genom att skratta när något är roligt, gråta när man blir berörd och applådera när man vill visa sin uppskattning.

Vi uppmuntrar alla naturliga reaktioner från publiken. Samtidigt är det viktigt att vi undviker beteenden som kan störa andras upplevelse. Läraren ansvarar för att se till att elevgruppen följer dessa riktlinjer och bidrar till en positiv teaterupplevelse för alla.

Ingång genom kulissgången

När publiken (eleverna) ska gå in till scenen kommer de att ledas in på sidan av kulissen och gå genom en mörk gång. Det är viktigt att eleverna går på ett led och är uppmärksamma på tejpmarkeringar som placerade för att minska snubbelrisk. Publiken får inte stanna upp i gången, utan fortsätter tills de når sin plats och sätter sig enligt instruktionerna. Det kan vara bra att påminna eleverna om detta innan de går in för att säkerställa ett smidigt flöde.

Se bifogad bild för ytterligare information om gången.

EFTERARBETE & FÖRDJUPNING**SAMTAL**

Så här följer du upp med eleverna efteråt

Genom att samtala om en scenkonstupplevelse tränar eleverna på att analysera konstnärligt och dramatiskt innehåll såsom föreställningens budskap, dramaturgi, olika tekniska beståndsdelar, samtida kontext och så vidare. Det är en form av källkritisk övning där man frågar sig varför, av vem, för vem.

Det finns tre grundförutsättningar du som lärare kan utgå ifrån och kommunicera när du leder ett samtal med dina elever:

- Vänta med värderingar som bra eller dåligt.
- Alla val i föreställningen är medvetna val.
- Utgå från dig själv och din egen upplevelse.

Börja med dessa två frågor:

- När började föreställningen tycker du?
- Under hur lång tid utspelade sig pjäsen?

Beskriva

Börja med att så konkret som möjligt beskriva vad ni såg och hörde. Försök vara konkreta! Låt eleverna säga saker som du som lärare kan lista på tavlan.

Exempel

Vilka rollkaraktärer var med? Hur såg kläderna ut? Vad var det för musik och ljud i föreställningen? Hur såg scenografin ut?

Tolka

Nu är det dags att tolka föreställningens beståndsdelar. Gå igenom de saker ni listat på tavlan. Fråga er varför denna detalj var med i föreställningen och vad det bidrog till i berättelsen?

Reflektera

Som lärare och samtalsledare kan du med fördel uppmuntra till reflektioner under tolkningsdelen. Går det att associera till den verkliga världen utifrån teaterföreställningen?

Tips på vidare fördjupning!

 SKAPA!

Skapa din egen Känsloplaylist

Instruktion:

Du har precis sett föreställningen "Festen", en berättelse fylld av starka känslor som vänskap, kärlek, osäkerhet, lögn och sanningar. Nu är det din tur att skapa en känsloplaylist – en lista med låtar som speglar de känslor som berörde dig mest under föreställningen.

1. Välj 5-7 låtar som du tycker uttrycker olika känslor som du upplevde under pjäsen. Tänk på de olika stunderna i föreställningen: stunder av glädje, sorg, ilska, förvirring, eller lättnad.
2. Beskriv varje låt genom att svara på dessa frågor:
 - o Vilken känsla förmedlar låten?
 - o På vilket sätt kopplar den till en scen eller händelse i "Festen"?
 - o Varför valde du just den låten? Vad i texten, melodin eller tempot tycker du fångar känslan bäst?
3. Ge din playlist ett namn. Det kan vara något poetiskt, kraftfullt eller personligt – låt din kreativitet flöda!
4. Dela din playlist genom att:
 - o Skriva ner dina låtval och beskrivningar.
 - o Eller om du använder en musikplattform (t.ex. Spotify, YouTube).

Skapa ett alternativt slut

Låt eleverna skriva ett alternativt slut på pjäsen. Hur hade historien kunnat utvecklas om en viss händelse eller beslut tagits annorlunda? Detta uppmuntrar kreativt tänkande och förståelse för berättelsens struktur.

Skapa en meme

Eleverna kan skapa memes som fångar de centrala teman eller viktiga händelser i pjäsen. Det kan vara ett roligt och engagerande sätt för dem att bearbeta och diskutera de allvarliga frågorna som föreställningen tar upp.

Skapa en affisch

Tänk om du fick uppdraget att göra en affisch till föreställningen, och en ny titel. Diskutera och prova er fram till en titel och/eller skapa en ny affisch, i mindre grupper eller individuellt. Berätta för varandra hur ni tänkte och varför ni valde att göra som ni gjorde.

Tips på vidare fördjupning!

SAMTAL

Övning: "Var går gränsen?"

Syfte: Att ge eleverna en djupare förståelse för vad samtycke innebär och hur gråzoner kan uppstå i olika situationer.

Introduktion

Börja med en kort diskussion om vad samtycke är. Betona att samtycke alltid ska vara frivilligt, informerat, specifikt och kan återkallas när som helst. Prata om gråzoner, till exempel situationer där det är oklart om samtycke finns eller där någon känner sig osäker.

Scenariodiskussion

På festen: Två personer har varit ute och dansat på en fest hela kvällen. En av dem frågar om de ska gå hem tillsammans. Den andra tvekar och säger "jag vet inte, jag är ganska trött", men följer ändå med. När de är hemma försöker den ena personen kyssa den andra, som säger "jag är verkligen inte säker just nu" men inte backar undan helt.

Väntande på ett svar: Två personer har varit tillsammans i några månader och har börjat prata om att ta nästa steg fysiskt. Den ena säger "jag vill vara redo, men jag är inte säker än." Trots detta fortsätter den andra att ge små antydningar eller kommentarer om när de ska ta steget, vilket gör den första personen osäker på om de egentligen har ett val.

Dela en säng: Två vänner som har känt varandra länge bestämmer sig för att dela en säng efter en fest eftersom det inte finns några andra sovplatser. En av dem börjar smyga närmare under natten, håller om den andra och säger att det är för att "hålla sig varm". Den andra vännen är osäker på om detta är okej men säger inget för att inte förstöra stämningen.

Chatten: Två personer har pratat online i flera veckor och börjar byta mer intima bilder. Den ena personen uttrycker plötsligt att de inte vill skicka fler bilder, men den andra säger saker som "kom igen, bara en till, för min skull."

Diskussion i helklass

Samla grupperna och låt varje grupp presentera sitt scenario och hur de upplevde gråzonen. Diskutera som klass hur man kan vara mer medveten om samtycke och hur man kan vara tydligare i sina avsikter och handlingar.

Avslutande reflektion

Be eleverna skriva ner en sak de lärde sig om samtycke och gråzoner under övningen. Avsluta med att betona vikten av att alltid kommunicera tydligt och respektera andras gränser.

Tips på vidare fördjupning!

IDÉER!

Filmtips

Fucking åmål, 1998, av Lukas Moodysson (Film)

My So-Called life, 1994, (TV-serie)

The Breakfast Club, 1985, av John Huges (Film)

SPUNG, 2004, (TV-serie)

SKAM, 2015, (TV-serie)

Homecoming, 2018, (TV-serie)

Boktips

Jag, En, 2012, av David Levithan

Lyssna

SR sverige radio essä av Idéhistoriker Michael Azar *Utan festens extas blir tillvaron fattig* 2023-09-05 <https://sverigesradio.se/avsnitt/utan-festens-extas-blir-livet-fattigt>